

Årsrapport for utdanning 2018 – Institutt for geografi

Oppfølging av instituttets utdanningsmelding for 2017

- Det engelske masterprogrammet i naturgeografi MASV-PHYG er opprettet med første opptak våren 2019.
- EVU-kurs i GIS, GEO620 *Introduksjon til geografiske informasjonssystem (GIS) og geovisualisering*, ble utviklet i henhold til planen og går første gang våren 2019.
- Kurs i fjernmåling på masternivå, GEO316 *Practical Skills in Remote Sensing and Spatial analysis*, er utviklet i henhold til planen og går første gang våren 2019.
- Mentorordningen ble endret høsten 2018. Det ble opprettet en fulltidsstilling som undervisningsassistent hvorav 20% av stillingen skulle være dedikert til mentoraktiviteter og rekruttering. Dette er en ordning som har fungert svært godt og gitt god faglig oppfølging av studentene. Ordningen vil bli videreført i 2019. Dette har gitt en høyere kvalitet på seminarundervisningen, men har også gitt studentene en kontaktperson som kan hjelpe med faglig spørsmål og problemer knyttet til innleveringer, obligatoriske aktiviteter og mestring av faget, etc.
- Vi har i 2018 hatt et internt seminar der innføring av praksisemne har vært drøftet, men noe konkret arbeid er ikke satt i gang.
- Tidlig opplæring i akademisk skriving følges opp gjennom skrivestøtteprosjektet og videreutvikles og det jobbes med å få en god implementering gjennom bachelorprogrammet.
- Det er innført undervisningsmøter ved semesterstart der alle emneansvarlige på programmet deltar; ett møte for bachelorprogrammet og ett for masterprogrammene. Der blir det lagt frem en muntlig evaluering av forrige semesters emner samt en drøfting av undervisningen i inneværende semester. Dette bidrar til en bedre koordinering mellom kursene mht. timeplanlegging, aktivitetsformer og eksamensformer. Det var spesielt fokus på studiekvalitet og variasjon i undervisnings- og vurderingsformer, utveksling av erfaring med mer studentaktive undervisningsformer og digitalisering av undervisningen. Det har vært gjennomført et besøk på Læringslaben. Arbeidet med digitalisering av undervisning går langsomt og det ble derfor søkt om Utdanningsstrategiske midler fra fakultetet til å gjøre endringer i flere av de obligatoriske kursene på BA-programmet slik at man kan komme et steg videre med dette arbeidet.
- Instituttet har endret noe på strukturen internt slik at det nå er tre faggrupper og tre studieretninger i geografi: naturgeografi, samfunnsgeografi og miljø- og landskapsgeografi.
- Kollaboratoriet (BISC-Bergen International Student Conference) ble en suksess og arrangeres også våren 2019.

Emne- og programevaluering for 2018

Oversikt over emne- og programevalueringer for geografi 2018

Bachelorprogrammet i geografi ble evaluert av programsensor med rapport fremlagt i februar 2019. Programsensor fremhever at programmet fremstår som velstrukturert og godt planlagt med varierte undervisningsformer, mye feltarbeid og god kontakt med omverdenen (bl.a. gjesteforelesere og kontakter som brukes i feltundervisningen). Han har sammenlignet læringsutbyttetekstene på program-

og emnenivå og påpeker et behov for gjennomgang av forventningen til studentenes samlede utdanning og hvordan dette bygges opp av enkelt emner, og anbefaler en tydeligere faglig profilering (med fokus på noen gjennomgående sentrale begreper og læringspunkter). Videre anbefaler programsensoren også å se på muligheten for mer variasjon i vurderingsformene på bachelorprogrammet, samt å se på studentene som mer aktive deltakere i undervisningen og i planleggingen, men han har ikke nevnt eller diskutert bruken av obligatoriske aktiviteter som er en vesentlig del av mange emner i geografi.

Programsensorrapporten vil i 2019 bli fulgt opp ved at de ulike faggruppene jobber videre med læringsutbyttetekstene for å få et bedre samsvar mellom på emne- og programnivå. Dette vil bli fulgt opp med en mer helhetlig gjennomgang på instituttnivå. Instituttet etablerer også et forum der ansatte kan dele erfaringer med bruk nye undervisnings- og vurderingsformer og mer studentaktive læringsformer.

Egenevaluering fra emneansvarlig er gjennomført som muntlige framlegg i undervisningsmøter for alle emneansvarlig på programmet. Kun for emner der det har vært studentevaluering foreligger det skriftlig egenevaluering fra emneansvarlig. Generelt er det lav svarprosent i studentevalueringene og dette kan bidra til et noe skjevt inntrykk ettersom spesielt fornøyde/misfornøyde studenter tenderer til å svare oftere. Totalt ble 13 emner ved instituttet evaluert i 2018, emnerapportene er publisert i studiekvalitetsbasen (GEO110, GEO125, GEO217, GEO313, GEO326, GEO329, GEO-SD303, GEO124, GEO206, GEO221, GEO231, GEO337, DIDAGEO2). Vi vil her kun trekke frem noen av funnene og planer for oppfølging:

- Vi jobber systematiske med bedre koordinering mellom kurs som tas samme semester slik at vi i størst mulig grad fordeler arbeidsbelastningen utover semesteret og unngår kollisjoner mellom spesielt arbeidskrevende aktiviteter. Bedre informasjon til studentene om blokkering av undervisningen vil også bli gitt slik at studentene kan disponere tiden bedre.
- I flere kurs legger vi om undervisningen slik at det blir færre forelesninger og mer studentaktivitet og en mer aktiv tilnærming til pensum. Dette krever mer av studentene ved at de må møte forberedt til undervisningen og delta aktivt, og vi vil informere bedre om hva som forventes av studentene på kursene.
- Mappedvurdering er en ny vurderingsform for mange studenter (og ansatte) og krever god informasjon til studentene siden vurderingen starter tidlig i semesteret. Studentene må forberedes på at dette er arbeidskrevende på en annen måte enn skriftlig eksamen ved semesterslutt. Både i GEO110 (som er med i TALIDA prosjektet) og GEO217 vil vi justere mappeoppgavene der det er behov (både i forhold til omfang og innhold) for å forbedre opplegget, og dessuten informere studentene bedre om hva som forventes av dem i forhold til forberedelse og arbeid.
- GEO221 og GEO231 er slått sammen til GEO222 der man har tatt med videre fokuset på akademisk skriving under veiledning.
- DIDAGEO2 har fått ny pensumbok og det blir forelesning fra en naturgeograf for å bedre dekke den delen av pensum. I likhet med andre kurs der det har vært problemer med informasjon, planlegging og endringer (gjelder spesielt kurs der flere fakultet er inne i organiseringen), blir dette tatt tak i og forbedret.

- For GEO206 vil vi bedre koordinering med GEO306 for å sikre god progresjon i metodeopplæringen.

Oversikt over emne- og programevalueringer, Systemdynamikk, 2018

Masterprogram i Systemdynamikk ble evaluert med rapport fremlagt i januar 2019. Programsensor fremhever at programmet fremstår som strukturert og at kursene er nøye designet og har gode uttalte mål og læringsutbyttebeskrivelser. Programmet har høye søkertall og tiltrekker seg høyt kvalifiserte studenter fra hele verden.

Studentene rapporterer at arbeidsmengden første år er svært høy, og at det er lite tid til fritidsaktiviteter. Dog mener andreårsstudentene at de har fått mye igjen for innsatsen første år og at det har gitt dem kunnskap og ferdigheter som er verdifull for oppgaveskriving. Mange skriver oppgave i samarbeid med bedrifter/organisasjoner og de uttrykker at de føler seg forberedt til å analysere problemstillinger i den virkelige verden.

Programsensor bemerker også at det er få norske studenter på programmet, noe hen ser i sammenheng med at norske studenter ikke har nok kunnskap om fagets eksistens. Ved å integrere Systemdynamikkemner i andre bachelorprogram ville kjennskapen og søknadsmengden øke.

Ett emne ble evaluert i 2018: GEO-SD303 *Model-based Analysis and Policy Design*. Av 30 oppmeldte møtte 26. Disse fikk i snitt karakteren B. Det var 9 studenter som responderte på evalueringen. Tilbakemeldingene er litt variert, men studentene er i hovedsak positive til undervisning og pensum. Også her rapporteres det at arbeidsmengden er stor. Dette følges opp av SD-gruppen ved innføring av interaktive læringsmiljø som vil lette arbeidsbyrden litt.

Gjennomføringstall for 2018

Vurdering av instituttets studiepoeng- og kandidatproduksjon

Utvikling i studiepoengproduksjon for programmene i geografi:

- Instituttet har en fallende produksjon i antall årsenheter, fra en topp i 2016. Dette har sammenheng med sviktende opptakstall på bachelorprogrammet de siste årene, nedleggelsen av de tverrfaglige studieprogrammene MIRE og Utviklingsstudier, samt bortfallet av kvoteprogrammet.
- Studiepoengproduksjonen pr student på instituttet er på 44 (gjennomsnittet for fakultetet) og dermed noe bedre enn de to foregående år og på samme nivå som i 2015.
- På Bachelorprogrammet var det et godt resultat (49,17) og en betydelig økning fra foregående år. På masterprogrammet derimot var det en svært stor nedgang i 2018 (38,43) som bryter sterkt med den økende trenden fra foregående år. Dette skyldtes at svært mange masterstudenter ikke leverte masteroppgaven (GEO350) til fristen 15. mai. Studiepoengproduksjon på det engelske masterprogrammet (MEHA) har ligget noe over det norske programmet og opprettholdt sin høye produksjon også i 2018 (54,28).

- Joint European Master's Programme in System Dynamics (EMSD) hadde mer enn en halvering av sin studiepoengproduksjon pr student i 2018 (28,57 mot 63,64 i 2017). Dette kan forklares med at det foregående år har vært en større andel kandidater som har skrevet masteroppgave ved UiB. Kandidater som skriver oppgave ved UiB produserer minst 60 studiepoeng (3 kurs á 10 stp og masteroppgaven 30 stp). Studenter som skriver oppgave andre steder produserer kun 30 stp.

Kandidatproduksjon

- Geografi-programmene hadde en kraftig nedgang i kandidatproduksjonen i 2018 på henholdsvis 38 % for bachelorprogrammet (19 mot 33) og 26 % på masterprogrammet (14 mot 19). De foregående år var produksjonen relativt stabil på begge program. For masterprogrammet skyldtes dette, som nevnt, at svært mange studenter ikke leverte masteroppgaven sin våren 2018. Mange utsatte innlevering til høstsemesteret, men få av disse klarte å fullføre i løpet av året. Det er vanskelig å si hva nedgangen på bachelorprogrammet skyldtes, men tallene for 2019 ser mer lovende ut (25) til tross for betydelig nedgang i opptakstallene i 2016.
- Systemdynamikk har en svært varierende kandidatproduksjon. Dette må sees i sammenheng med at de aller fleste studentene er internasjonale og det er vanskelig å vurdere bakgrunn og motivasjon når det gis tilbud om studieplass.

Tiltak for å øke produksjonen:

Bachelorprogrammet:

- Vi har hatt fokus på rekruttering og vil også ha det i tiden fremover. Vi fokuserer på fagets relevans i dagens samfunn og har lagt et stort arbeid i å oppdatere nettsidene og å produsere nye rekrutteringsfilmer både for bachelor- og masterprogrammene. Vi har det siste året hatt flere skolebesøk både med undervisningsopplegg ute på videregående skoler og folkehøgskoler og med besøk av skoleklasser på instituttet. Vi har også deltatt på en utdanningsmesse regionalt.
- Fulltidsansatt undervisningsassistent med mentorfunksjon gir bedre oppfølging av studentene underveis og bedre seminarundervisning og vil bli videreført.

Masterprogrammene:

- Vi har økt fokuset overfor studentene på at gjennomføring på tid er viktig. Vi tar bort innleveringsfristene 1. september og 1. februar slik at disse fristene ikke gir en enkel mulighet for å "kjøpe" seg litt mer tid. Vi fokuserer på at førsteutkast bør være klart i god tid før innleveringsfristen. I tillegg vil det på skrivekurset GEO310 første høsten, bli lagt inn en frist for innlevering av førsteutkast til prosjektbeskrivelsen for å heve nivået og hjelpe studentene med bedre disponering av tiden gjennom semesteret.
- Milepæl 3 som er en presentasjon av resultater fra feltarbeid og plan for ferdigstilling av oppgaven, vil bli gjennomført som posterpresentasjon. Dette skal bli et arrangement for hele instituttet hvor også bachelorstudentene vil bli invitert til å være komme. Dette håper vi kan bidra til økt motivasjon for videre studier og som informasjon om de ulike studieretningene.

- Fokus på rekruttering og opprettelsen av et engelsk program i naturgeografi, samt ny tittel på MASV-MEHA programmet, *Master's Programme in Geographies of Sustainable Development*, som bedre gjenspeiler relevans i forhold til UiB's strategiske satsningsområder
- De fleste masteremnene tilbys nå på engelsk og åpnes for utvekslingsstudenter som tilfredsstillere opptakskravene til de enkelte kursene dersom det er plass.

Manglende studieproduksjon over tid vil selvsagt kunne få alvorlige økonomiske konsekvenser for instituttet. Til tross for at opptakstallene for bachelorprogrammet i 2016 var svært dårlige (37), ligger kandidatproduksjonen for 2019 an til å bli betydelig bedre enn i fjor (25). Også søkertallene for innværende år tyder på en betydelig positiv utvikling.

Studieportefølje og dimensjonering

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

- Ingen planer om opprettelse, nedleggelse eller endringer av programmer

Vurdering av dimensjonering av instituttets studieprogram (studieplasser, undervisningsressurser)

- Undervisningsbyrden er stor pr ansatt. Studietilbudet innenfor de ulike studieretningene må opprettholdes uavhengig av antall studenter.
- Instituttet har kapasitet til å fylle opp plassene på alle programmene på geografi, og ønsker å utvide antall plasser spesielt på bachelorprogrammet dersom det er god søkning til studiene.

Utdannings-satsinger knyttet til [UiBs satsingsområder](#)

Institutt for geografi har gjennom sin utdanningsportefølje og masterveiledning fokus på UiBs satsingsområder tematisk/metodiske direkte eller indirekte i alle våre kurs, spesielt globale samfunnsutfordringer og klima- og energiomstilling, men også i noe grad marin forskning. Alle våre programmer og emner kunne vært trukket fram her, men vi velger å vise fram tittelen på noen utvalgte emner og programmer for å vise at alle de tre satsningsområdene er relevante i geografi:

- GEO100 Introduksjon til geografi: Globale utfordringer og lokale svar
- GEO113 Klima, oseanografi og biogeografi
- GEO125 Økonomisk globalisering, produksjonssystem og miljø
- GEO131 Mat, miljø og berekraftig utvikling
- GEO222 Sustainability in an Urbanising World
- GEO281 Miljøforvaltning og planlegging
- GEO324 Geographies of the Green Economy
- GEO326 Geographical Perspectives on Food
- GEO337 Discourses, Politics and People: Critical Perspectives on Environmental Governance

- GEO-SD330 Natural Resources Management
- CET201 Bærekraftig innovasjon
- Master's Programme in Geographies of Sustainable Development

Prosjekter/planer knyttet til satsingsområder i [Handlingsplan for kvalitet i](#)

[utdanning for 2018/2019](#)

- Studentaktiv undervisning praktiseres allerede på ulike måter gjennom seminarer og feltarbeid. Det omfatter skriftlig/datalabbasert/feltbaserte øvelser, muntlige presentasjoner, mm. I den forbindelse har vi også økt fokus på hvordan dette kan kobles til digitale læringsverktøy, Mitt UiB, mm.
- Instituttet tar sikte på å utvikle et praksisemne i løpet av 2019/2020 med oppstart våren 2021.
- Stadig flere emner på 200- og 300-nivå tilbys på engelsk ved behov, og emnene på masternivå er åpne for utvekslingsstudenter som tilfredsstiller forkunnskapskravene.
- Instituttet er involvert i opprettelsen av to kurs knyttet til innovasjon og entreprenørskap med oppstart våren 2019. CET201 *Bærekraftig innovasjon* er et bacheloremne mens GEO-SD900 *PhD for Innovation - Interdisciplinary problem solving and Creativity* undervises på PhD-nivå.
- Instituttet har søkt om utdanningsstrategiske midler til digitaliseringstiltak på tre av de obligatoriske emnene på bachelorprogrammet. Dette skal bidra til å redusere antallet forelesninger og gi mer tid til studentaktive undervisningsformer.
- Instituttet har søkt om Incentivmidler til et klassesett med nettbrett som kan brukes i feltundervisning slik at studentene kan ta med digitale data, programmer og kartverktøy ut i felt og får erfaring med arbeidsmetoder som ligger tettere opp til det de vil møte i arbeidslivet.
- Instituttet vil fra høsten 2019 la masterstudentene presentere erfaringer og resultater fra feltarbeidet som posterpresentasjoner (milepæl 3). Dette vil bli en faglig og sosial sammenkomst der ansatte, master- og bachelorstudenter inviteres til å delta. Målet med tiltaket er å motivere masterstudentene til å komme raskt i gang med bearbeidelsen av felldataene, og gi dem gode faglige tilbakemeldinger. Gjennom posterpresentasjonene vil de også kunne få kjennskap til medstudenters prosjekter på tvers av studieretningene. Samtidig håper vi at presentasjonene kan inspirere og motivere yngre studenter til videre studier og at kontakten med eldre studenter skal hjelpe dem i valg av studieretning.

Tiltak knyttet til følgende satsingsområder

Instituttet vil øke fokus på utveksling utenom de to søknadsfristene. Emneansvarlige kan trekke inn utveksling som mulighet, ev. kort informasjon om utveksling på forelesninger i første studieåret. Studentene skal bli møtt med en forventning om å reise ut.

Tiltak for økt gjennomstrømning på bachelorprogrammet:

- Videreføre ordning med undervisningsassistent/mentor i full stilling
- Flere emner med flere vurderingsdeler eller obligatorisk aktivitet gjennom semesteret

Tiltak for økt gjennomstrømning på masterprogrammet:

- Reduksjon av antall innleveringsfrister for masteroppgaven
- Tettere oppfølging i masterløpet ved bruk av framdriftsplaner og nye element i milepæler

Vi praktiserer egne EVU-koder på ordinære kurs i GEO328 *Planlegging og samfunn* og GEO-SD330 *Natural Resources Management*. I tillegg har vi et nytt EVU-kurs i GIS, GEO620 *Introduksjon til geografiske informasjonssystem (GIS) og geovisualisering*. Å utvide ordningen, kanskje også vurdere andre former for organisering, kan bli aktuelt om bemanningssituasjonen blir bedre.